

Vláda prináležiaca ľudstvu a smerovanie k spravodlivému usporiadaniu sveta

Vyhlásenie Bahájskeho medzinárodného spoločenstva pri príležitosti 75. výročia Organizácie spojených národov

Do rýchlo sa meniacich svetových udalostí prichádza 75. výročie OSN. Toto si vyžaduje hlbšie ocenenie vzájomného prepojenia a previazanosti ľudstva. Uprostred rozvráteného systému, ktorý vytvára a urýchľuje pandémia pohlcujúca svet, sa otvárajú mnohé možnosti pre výrazné spoločenské zmeny, ktoré môžu svetu priniesť stabilitu a obohatiť život obyvateľov. V priebehu histórie predstavovali obdobia turbulencií príležitosti na nové definovanie kolektívnych hodnôt a predpokladov. Rovnako ako aj súčasná situácia. Rozsah oblastí, v ktorých zavedené systémy a prístupy potrebujú radikálnu transformáciu, naznačuje, aké kritické bude pri vytváraní budúcnosti osudu ľudstva nadchádzajúce štvrté storočie – od 75. výročia OSN po jeho storočnicu. Narastajú hlasy volajúce po rozhodných krokoch... Rastúci zbor hlasov si vyžaduje rozhodné kroky vpred v našej kolektívnej trajektórii smerom k trvalému celosvetovému mieru. Je potrebné reagovať na toto volanie.

„Skutočný mier a pokoj nastanú, až keď sa každá duša stane priaznivcom celého ľudstva.“

Ľudská rodina je jedna. Túto pravdu prijali zástupy ľudí na celom svete. Má hlboké dôsledky pre naše kolektívne správanie. To musí teraz viesť ku koordinovanému smerovaniu k vyšším úrovňam sociálnej a politickej jednoty. Ako vyhlásil Bahá'u'lláh pred viac ako storočím, „skutočný mier a pokoj nastanú len vtedy, keď sa každá duša stane dobrodincom celého ľudstva.“ Hrozby vyplývajúce z toho, že globálne spoločenstvo je rozpoltené, sú príliš ohromujúce na to, aby sme im čelili. V uplynulom storočí boli podniknuté mnohé nedokonalé, ale významné, kroky pre polozenie základov pre svetové usporiadanie, ktorý by mohol zabezpečiť medzinárodný mier a prosperitu pre všetkých.

Prvý vážny pokus ľudstva o celosvetovú správu, Spoločnosť národov, fungoval 25 rokov. Je pôsobivé, že OSN už dĺžku trvania strojnásobila.. Ako organizácia na zapojenie všetkých svetových národov a ako fórum na vyjadrenie spoločnej vôle ľudstva skutočne nemá obdobu. Posledné udalosti však ukazujú, že súčasná usporiadanie už nie je dostatočné na riešenie nabaľujúcich sa čoraz viac vzájomne prepojených hrozieb. Integrácia a koordinácia sa preto musia ďalej rozširovať. Jediná realizovateľná cesta vpred spočíva v systéme prehlbovania globálnej spolupráce. Toto výročie poskytuje vhodný okamih na začatie budovania konsenzu o tom, ako sa môže medzinárodné spoločenstvo lepšie zorganizovať, a na zváženie toho, aké budú normy, podľa ktorých sa bude merať pokrok.

Ocitáme sa preto na prahu rozhodujúcej úlohy: cieľavedome organizovať naše fungovanie s plným vedomím toho, že sme jeden národ v jednej spoločnej domovine.

V posledných rokoch bola odôvodnená kritika mnohostranných dohôd niekedy zatienená odmietnutím samotnej myšlienky medzinárodného usporiadania založeného na pravidlách. Toto obdobie opačného tlakuje však zakomponované do širších historických procesov, ktoré vedú celosvetové spoločenstvo k silnejšej jednote. V každej etape ľudskej histórie sú zložitejšie úrovne integrácie nielen možné, ale aj nevyhnutné. Objavujú sa nové a naliehavejšie náročné úlohy a štáty sú nútené navrhnúť nové usporiadanie, ktoré uspokojí potreby doby prostredníctvom väčšej inklúzie, súdržnosti a spolupráce. Požiadavky súčasnej doby presahujú kapacitu existujúcich štruktúr, ktoré majú uľahčovať rokovania medzi národmi, ako aj systémov na riešenie konfliktov. Ocítame sa preto na prahu rozhodujúcej úlohy: cieľavedome organizovať naše fungovanie s plným vedomím toho, že sme jeden národ v jednej spoločnej domovine.

UZNÁVAŤ JEDNOTU ľudskej rodiny neznamená požadovať uniformitu alebo sa vzdať širokej škály zavedených štátnych zriadení. Skutočné docenenie jednoty ľudstva obsahuje dôležitú myšlienku rozmanitosti. Dnes je potrebné dospieť ku konsenzu, ktorý pri zachovaní rôznych zriadení a kultúr na celom svete predstavuje súbor spoločných hodnôt a zásad, ktoré môžu získať podporu každého národa. Už teraz možno vidieť určitú mieru súhlasu s týmito spoločnými zásadami noriem v ideáloch, ktoré sa dostávajú na program rokovaní na celom svete, ako sú všeobecná platnosť ľudských práv, nevyhnutnosť odstránenia chudoby alebo potreba žiť v udržateľných medziach z hľadiska životného prostredia. Je však potrebné ísť ešte ďalej a rátať s náročnými dôsledkami takýchto ideálov.

Skutočné docenenie jednoty ľudstva obsahuje dôležitú myšlienku rozmanitosti.

Prístup, ktorý zohľadňuje rozmanitosť prístupov, postavený na záväzku k jednote a spoločnej etike spravodlivosti, by umožnil zaviesť spoločné zásady do praxe v nespočetných úpravách a formuláciách. Pri takomto prístupe by rozdiely v politickej štruktúre, právnom systéme a sociálnej organizácii nepredstavovali ako sporné body, ale zdroje potenciálneho nového vnímania vedúceho k novým riešeniam a prístupom. Keď sa národy zaviazu učiť sa jeden od druhého, sa dajú zakorenené návyky súťaživosti a obviňovania nahradiť kultúrou spolupráce a skúmania a ochotou akceptovať neúspechy a prešľapy ako nevyhnutný aspekt procesu učenia. Skutočné uznanie vzájomnej globálnej závislosti si vyžaduje skutočný záujem všetkých bez rozdielu. Tento princíp, ktorý je zdanlivo jednoduchý, si vyžaduje

zásadnú zmenu priorít. K presadzovaniu spoločného dobra sa až príliš často pristupuje ako k druhoradému cieľu - síce chvályhodnému, ale vykonateľnému až po zabezpečení iných, vyhranenejších národných záujmov. Toto sa musí zmeniť, pretože blahobyť ktorejkoľvek časti ľudstva je neoddeliteľne previazaná s blahobyťom celku. Východiskovým bodom pre konzultácie o akomkoľvek programe alebo politickom rozhodnutí musí byť zváženie dosahu, ktorý bude mať na všetky časti spoločnosti. Vedúci predstavitelia a tvorcovia politických rozhodnutí sú tak konfrontovaní s kritickou otázkou pri zvažovaní opodstatnenosti navrhovaných opatrení, či už miestnych, národných alebo medzinárodných: Bude toto rozhodnutie znamenať pokrok pre dobro celého ľudstva?

Bez ohľadu na to, aké výhody priniesli minulé koncepcie štátnej suverenity, súčasná situácia si vyžaduje oveľa holistickejší a súdržný prístup k analýzám aj rozhodovaniu. Aké dôsledky budú mať politické rozhodnutia jednotlivých štátov na celý svet? Aké možnosti prispievajú k spoločnej prosperite a udržateľnému mieru? Aké kroky podporujú vznešenú povahu a chránia ľudskú dôstojnosť? Pre národy bude jednoduchšie navzájom sa vnímať ako skutočných partnerov pri správe planéty a pri zabezpečovaní prosperity národov v súvislosti s tým, ako sa povedomie o jednote ľudstva čoraz viac zapája do procesov rozhodovania.

...pokrok pre všetkých nie je možné dosiahnuť , ak sa materiálny pokrok oddelí od duchovného a etického pokroku.

Keď lídri uvažujú o politických rozhodnutiach, ktoré ich čakajú, budú sa musieť zamyslieť aj nad tým, čo toľko ľudí nazýva ľudským duchom – dôležitým elementom, ktorý hľadá zmysel a usiluje sa prekonať materiálnu existenciu. Tieto menej hmatateľné dimenzie ľudskej existencie sa zvyčajne považujú za obmedzené len na oblasť osobnej viery a nachádzajú sa mimo záujmov rozhodujúcich politických činiteľov či vedúcich predstaviteľov. Skúsenosti však ukazujú, že pokrok pre všetkých nie je možné dosiahnuť, ak sa hmotný pokrok oddelí od toho duchovného a etického. Napríklad ekonomický rast za posledné desaťročia nepochybne mnohým priniesol prosperitu. Ale tento rast nebolo spojený so spravodlivosťou a rovnosťou. Niektorí z jeho prínosu mali neúmerný zisk a mnohí sú v ťažkých podmienkach. Obyvateľom žijúcim v chudobe hrozí najväčšie riziko vyplývajúce z akéhokoľvek spomalenia svetového hospodárstva, ktorá prehlbuje existujúce nerovnosti a stupňuje utrpenie. Každá snaha o pokrok spoločnosti, aj keď sa týka iba materiálnych podmienok, v sebe obsahuje morálnych predpokladov. Každé politické rozhodnutie odráža presvedčenie o ľudskej podstate, hodnotách, ktoré pomáhajú rôznym spoločným cieľom, a spôsobuje, akým sa spájajú dané práva s povinnosťami. Tieto predpoklady určujú mieru, do akej každé rozhodnutie prinesie všeobecný úžitok. Musia byť preto predmetom starostlivého a úprimného skúmania. Prísľub lepšieho sveta sa môže naplniť iba tak, že sa vedome bude spájať materiálny pokrok s duchovným a spoločenským pokrokom.

Smerovanie k väčšej koordinácii a spolupráci v oblasti medzinárodných vzťahov si nakoniec vyžiada proces, v ktorom sa svetoví lídri spoja, aby pozmenili a obnovili usporiadanie sveta. To, čo sa kedysi považovalo za idealistickú predstavu medzinárodnej spolupráce, sa vo svetle zjavných a vážnych náročných situácií, ktorým ľudstvo čelí, stalo pragmatickou nevyhnutnosťou. Účinnosť podniknutých krokov bude závisieť od schopnosti vzdať sa zažitých vzorcov spôsobujúcich patové situácie a slepé uličky, a to v prospech globálnej občianskej etiky. Rokovacie procesy budú musieť byť veľkorysejšie, spoliehajúce na rozuma srdečnejšie. Nemajú byť motivované pripútanosťou k neústupčivým postojom a úzkoprsmým záujmom, ale kolektívnym hľadaním hlbšieho porozumenia zložitých problémov. Bude treba odložiť bokom ciele nezlučiteľné s hľadaním spoločného dobra. Pokiaľ tomu nebude dominovať takáto etika, nebude možný trvalý pokrok.

To, čo sa kedysi považovalo za idealistickú predstavu medzinárodnej spolupráce, sa vo svetle zjavných a vážnych náročných situácií, ktorým ľudstvo čelí, stalo pragmatickou nevyhnutnosťou.

Takýto postoj posilňuje z hľadiska prístupu k pokroku orientáciu na postupnosť procesu, ktorý sa zakladá na silných stránkach a reaguje na vyvíjajúci sa stav. Keď narastá kolektívna schopnosť na rozumové a nezaujaté skúmanie správnosti daného návrhu, je potrebné sa ďalej zaoberať celým radom reforiem. Napríklad vytvorenie druhej komory Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov, kde sú priamo volení zástupcovia – takzvané svetové parlamentné zhromaždenie – by mohlo prispieť k posilneniu legitimacy a prepojenia ľudí s týmto celosvetovým orgánom. Svetová rada pre budúcnosť by mohla byť inštitúciou zvažujúcou to, aký vplyv by politické rozhodnutia mohli mať na budúce generácie, a venovať pozornosť radu otázok, ako je pripravenosť na globálne krízy, využitie nových technológií alebo budúcnosť vzdelávania a zamestnanosti. Posilnenie právneho rámca týkajúceho sa prírody by poskytlo spojenie a dodalo dôležitosť otázkam biodiverzity, klímy a životného prostredia. Poskytlo by aj pevný základ pre systém spoločného spravovania zdrojov planéty. Reforma celej infraštruktúry na podporu a udržanie mieru, vrátane reformy samotnej Rady bezpečnosti, by umožnila, aby v prípade hroziaceho konfliktu známe vzorce spôsobujúce neschopnosť konať a rozhodovať vytvorili priestor pre rozhodnejšiu reakciu. Takéto iniciatívy alebo podobné inovácie by si vyžadovali dôkladnú diskusiu a musela by existovať všeobecná zhoda, aby boli odsúhlasené a legitimizované. Samozrejme, že samy osebe by nestačili na uspokojenie potrieb ľudstva. Ak by predstavovali vylepšenia toho, čo dnes existuje, každá z nich by mohla svojím dielom prispieť k procesu rastu a rozvoja, ktorý je skutočne transformačný.

Svet, ktorý sa medzinárodné spoločenstvo zaviazalo vytvoriť, zatiaľ nikdy neexistoval: ide o svet, v ktorom by násilie a korupcia ustúpili mieru a správnejmu spôsobu vládnutia a kde rovnoprávnosť mužov a žien prenikala do všetkých aspektov spoločenského života. Pokrok pri dosahovaní cieľov stanovených pri celosvetových

rokovaníach si preto vyžaduje vedomú orientáciu na experimentovanie, hľadanie, inovácie a tvorivosť. Pri vytváraní týchto procesov sa musí stále dôslednejšie uplatňovať morálny rámec, ktorý už prv definovala Charta OSN. Pri otázkach dodržiavania medzinárodného práva, základných ľudských práv, zmlúv a dohôd môže Organizácia spojených národov a jej členské štáty dokázať štandard čestnosti dôveryhodnosti pred ľuďmi na celom svete iba do tej miery, do akej sa tieto záväzky dodržiavajú v praxi. Ak to nebudeme mať na pamäti, žiadna administratívna reorganizácia nevyrieši množstvo dlhotrvajúcich problémov, ktoré máme pred sebou. Ako vyhlásil Bahá'u'lláh, „slová musia byť podporované skutkami, pretože skutky sú skutočným overením slov.“

ZÁVEREČNÉ ROKY prvej storočnice Organizácie spojených národov predstavujú obdobie nesmiernych príležitostí. Spolupráca je možná v rozsahu, o ktorom sa v minulých vekoch ani nesnívalo. Otvárajú sa tak neporovnateľné vyhliadky na pokrok. Napriek tomu nedosiahnutie dohody podporujúcej efektívnu celosvetovú koordináciu prináša riziko oveľa závažnejších – potenciálne katastrofických – dôsledkov, ako sú dôsledky nedávnych problémov. Úlohou stojacou pred spoločenstvom národov je teda zabezpečiť, aby mechanizmy medzinárodnej politiky a moci smerovali čoraz viac k spolupráci a jednote.

Spolupráca je možná v rozsahu, o ktorom sa v minulých vekoch ani nesnívalo. Otvárajú sa tak neporovnateľné vyhliadky na pokrok.

Nebolo by možné, aby boli pri príležitosti storočnice Organizácie spojených národov všetci obyvatelia našej spoločnej vlasti presvedčení, že sme uviedli do života realistický proces budovania celosvetového usporiadania potrebného na udržanie pokroku v nadchádzajúcich storočiach? Toto je nádej Bahájskeho medzinárodného spoločenstva a cieľ, ktorý sa snažíme dosiahnuť. Opakujeme výstižné naliehanie, ktoré už dávno vyslovil Bahá'u'lláh o lídroch rozhodujúcich činiteľoch v oblasti ľudských záležitostí: „Nech sa spolu poradia a vďaka dychtivej a úplnej rozprave podajú chorému a ťažko sužovanému svetu liek, ktorú potrebuje.“

Copyright 2020 Bahá'í International Community
Bahá'í International Community
866 United Nations Plaza, Suite 120
New York, NY 10017, USA